

امام حسن
عسکری(ع)
زشت‌ترین حالت
برای مومن آن است
که دارای آرزویی
باشد که سبب ذلت
و خواری او شود
«تحف‌المقول، صفحه ۴۹۸»

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

پنجشنبه ۲۸ اسفند ۱۳۹۹

۴ شعبان ۱۴۴۲، ۱۸ مارس ۲۰۲۱، سال سی و چهارم، شماره ۹۴۹۲، ویژه نامه ۲۰

www.qudsonline.ir

به بهانه سالروز ولادت قمر بنی هاشم حضرت ابوالفضل (ع)

عباس (ع) سنگ محک ولایتمداری

۲

قایم باشک در دسر ساز!

۳

دیدگاه

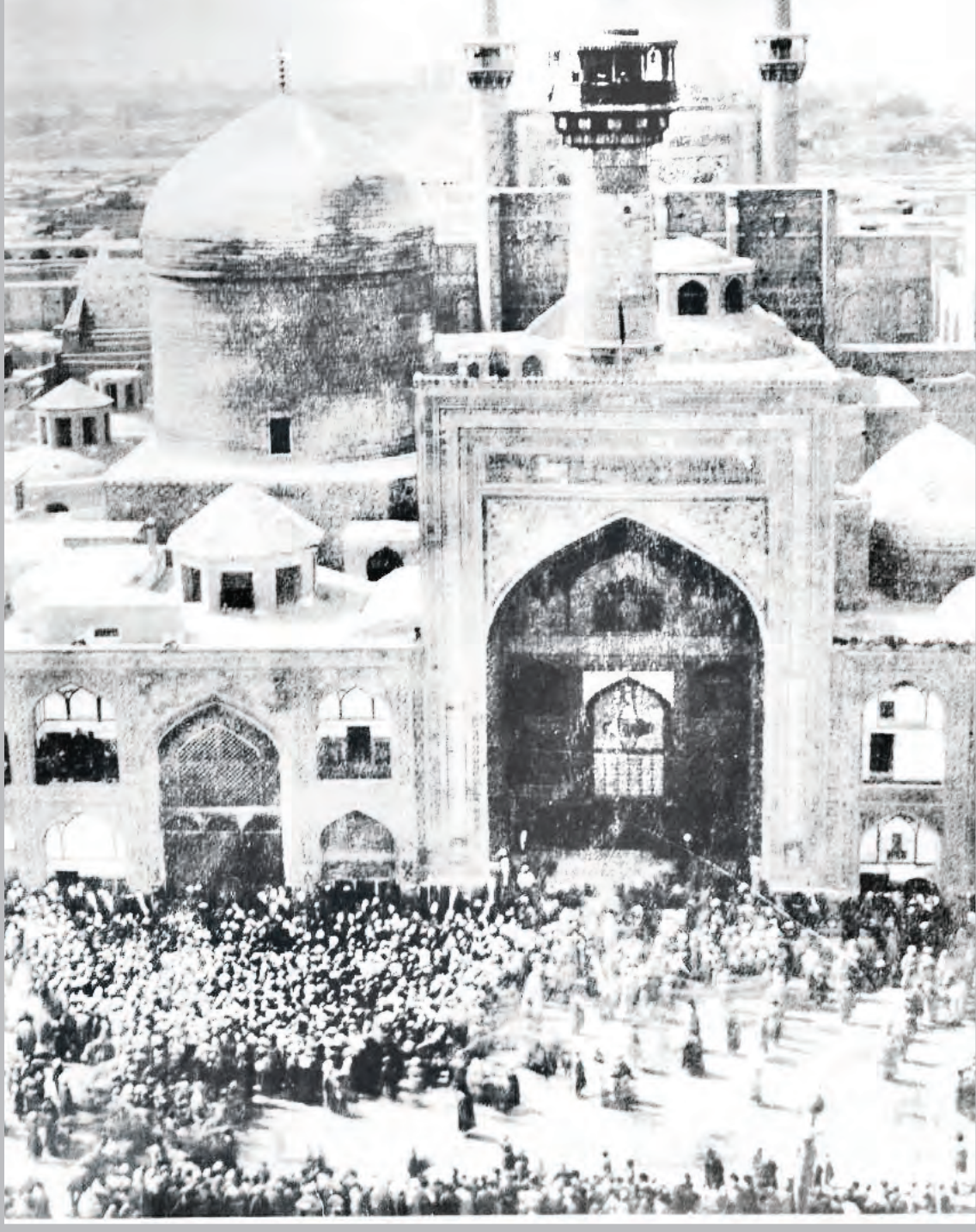
خانه تکانی زبان در سال جدید

حجت‌الاسلام دکتر سید حسن اسلامی اردکانی، عضو هیئت علمی دانشگاه ادیان و مذاهب و اخلاق‌پژوه، در یادداشتی نوشت: چیزی که معمولاً هرساله مشمول خانetکانی نمی‌شود و گذر زمان بر آن اثری ندارد....

..... صفحه ۲

نگاهی به تاریخ ۱۱۷ ساله عکاسی رسمی در آستان قدس رضوی

زیارت نگاتیوها

عکس: عبدالله قاجار - سال ۱۳۰۵

همه علاقه‌مندان خاص خودش را داشت و اطراف حرم رضوی عکاسی‌هایی به صورت حرفه‌ای آن را تهیه می‌کردند؛ عکس‌هایی که به «عکس زیارتی» یا «عکس بارگاهی» معروف شد در خانه‌های ما، دست‌کم یکی دو تا از آن‌ها را می‌توان یافت؛ عکسی از پس‌زمینه نقاشی حرم مطهر که معمولاً افراد در آن ژست‌های خاصی را مانند حالت دعا یا عرض ارادت به امام رضا(ع) به خود می‌گیرند. از حدود سال ۱۳۰۶ میرزا محمدعلی‌خان مصوّر تبریزی در قراردادی با آستان‌قدس این فرصت را یافت که از حرم رضوی تصاویری تهیه کند تا آن‌ها را در قالب قاب عکس‌های حضرتی به زائران و مجاوران علاقه‌مند عرضه کند. این اقدام با استقبال گسترده مردم مواجه و سبب شد عکاسان دیگر هم برای عکس‌برداری در حرم مطهر علاقه نشان دهند و درخواست مجوز کنند. با راه افتادن موزه آستان‌قدس نیز تعدادی از عکاسان مأمور تهیه عکس از آثار نفیس موزه شدند. در سال ۱۳۲۹ علی آبریا از عکاسان قدیمی و مطبوعاتی شهر مشهد در قراردادی با آستان‌قدس رضوی به عنوان عکاس رسمی آستان استخدام شد؛ از آنجا که آبریا کارمند آستان‌قدس شد، برخی او را نخستین عکاس رسمی در این مجموعه می‌دانند. آبریا تا چند سال پس از انقلاب هم در آستان‌قدس عکاسی کرد. او در سال ۱۳۷۴ درگذشت و طبق وصیتش حدود ۱۰۰ هزار نگاتیوی که از اماکن متبرکه تهیه کرده بود به آستان‌قدس رضوی اهدا شد.

در اینجا بد نیست از یکی از پیشکسوتان هنر عکاسی بارگاهی هم یاد کنیم؛ زنده‌یاد ابراهیم ذهبی مشه‌دی متولد ۱۳۰۱ در بخارا. او هم یکی از عکاسان بارگاهی است که توانست تصاویر حرم مطهر را در تعداد زیاد چاپ کند و در اختیار مردم قرار دهد.

رشته عکاسی در فرنگ و همسفر ناصرالدین‌شاه در نخستین مسافرت زیارتی او به مشهد در سال ۱۲۴۶. عکس‌هایی که آقارضاخان از اماکن متبرکه گرفت، هنوز هم در مجموعه عکس کاخ گلستان موجود است. پس از او، عبدالله میرزای قاجار، یکی از مشاهیر هنر عکاسی ایران مأموریت یافت تا از حرم رضوی تصاویری تهیه کند؛ این عکس‌ها در زمره بهترین عکس‌های قدیمی از حرم رضوی هستند. با این حال، تا سال ۱۲۸۰، مصادف با دوره مظفرالدین‌شاه قاجار، هنوز در شهر مشهد عکاسی ایجاد نشده بود به همین دلیل عکاسانی که از حرم مطهر عکس می‌گرفتند، افرادی بودند که به صورت مسافر یا زائر وارد شهر می‌شدند. در این سال میرزا عبدالجبارآف که به‌تازگی از قفقاز به مشهد مهاجرت کرده بود، نخستین عکاسی را در این شهر تأسیس کرد. البته در کتاب‌های تاریخ از اسامی دیگر مانند میرزا فرج‌الله عیاداف و میرزا‌علی‌اصغر هم به عنوان نخستین عکاسان شهر مشهد نام برده شده است. درست از همین زمان بود که هنر عکاسی به صورت ویژه و مداوم به حرم مطهر راه یافت و از آن برای ثبت وقایع رسمی مذهبی در آستان قدس رضوی استفاده کردند. براساس اسناد موجود، شخصی به نام میرزا رضا در سال ۱۲۸۲، در سمت عکاسی‌اشی آستان خدمت می‌کرد و اگر او را نخستین عکاس رسمی آستان‌قدس بدانیم، از ورود این هنر به حرم رضوی چیزی حدود ۱۱۷ سال می‌گذرد.

رونق عکاسی و جلوه عکس بار گاهی

از سال ۱۳۰۰ به بعد، هنر عکاسی در شهر مشهد رونق بسیار گرفت و مردم هم به گرفتن عکس در کتاب‌های دیگر به نام لوئیتیج پشه که در ارش ایران به عنوان مستشار خدمت می‌کرد، چند عکس از حرم مطهر گرفت. اما در میان ایرانیان، نخستین شخصی که از حرم رضوی عکس تهیه کرد، آقارضاخان عکاسی‌اشی بود؛ تحصیل‌کرده

محمدحسین نیکبخت: خیلی جاها می‌شود رد و نشانی از آن یافت؛ اصلاً برای خودش حس و حالی دارد، اینکه وقتی چشم‌ت به آن می‌افتد دلت پر می‌کشد به سمت حرم. رنگی یا سیاه و سفیدش فرقی نمی‌کند، کنبد را که نشان بدهد کافی است. زائر یا مجاور فرقی نمی‌کند؛ همه آن‌ها که دل در گرو محبت علی‌بن‌موسی‌الرضا(ع) دارند، می‌خواهند عکسی از بارگاه منور امام مهربانی‌ها داشته باشند؛ تصویری که برای همه یادآور مبارکی و رحمت است. اما تا همین یکی دو قرن پیش کسی که در مشهد حضور نداشت، فقط می‌توانست تصویر گنبد طلا و ضریح مطهر را در ذهن خودش تجسم کند؛ در آن دوران فقط نقاشی‌هایی از حرم مطهر وجود داشت که آن هم در اختیار همگان نبود. داستان عکس‌برداری از حرم رضوی و رونق این هنر در آستان‌قدس، روایتی شنیدنی و جذاب دارد که امروز قصد داریم آن را با هم مرور کنیم.

نخستین عکس‌های گرفته شده

هنر عکاسی در دوره محمدشاه قاجار، دهه ۱۳۱۰ خورشیدی وارد ایران شد و البته از همان زمان، حرم رضوی یکی از مکان‌هایی بود که برای عکس‌برداری مورد توجه قرار گرفت و خوشبختانه گنجینه‌ای ارزشمند از تصاویر آن، امروزه در اختیار ماست. تا جایی که اطلاع داریم نخستین تصاویر ثبت شده از حرم رضوی که در دسترس است، توسط یک افسر ایتالیایی به نام آنتونیو جیانوزی در سال ۱۳۳۷ گرفته شد؛ پس از او هم یک ایتالیایی دیگر به نام لوئیتیج پشه که در ارش ایران به عنوان مستشار خدمت می‌کرد، چند عکس از حرم مطهر گرفت. اما در میان ایرانیان، نخستین شخصی که از حرم رضوی عکس تهیه کرد، آقارضاخان عکاسی‌اشی بود؛ تحصیل‌کرده

خبر

مرا عهدی است با جانان

بهرمند شوند، افزود: برنامه‌ها از ساعت ۸ صبح با مداحی و قرائت دعای امام زمان(عج) و دعای هفتم صحیفه سجادهیه آغاز می‌شود و اجرای نمایش آیینی با موضوع امام زمان(عج)، همخوانی و سرود با موضوع امام زمان(عج) و تمدن نوین اسلامی، تجلیل و معرفی چهره‌ها و سوزه‌های برتر و تکریم مقام مادر از دیگر برنامه‌های تدارک دیده شده توسط معاونت در روز ۳۰ اسفند خواهد بود. او همچنین گفت: آخرین نماز ظهر و عصر سال ۱۳۹۹ نیز از ساعت ۱۱:۴۵ در صحن پیامبر اعظم(ص) اقامه خواهد شد . پس از اقامه نماز نیز

در آستانه سال نو، معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی با تمهیدات ویژه‌تری نسبت به سال‌های گذشته برنامه‌های خود را اجرا خواهد کرد.حجت‌الاسلاموالمسلمین حجت گنابادی‌نژاد، معاون تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی در گفت‌وگو با آستان نیوز این برنامه‌ها را تشریح کرد و گفت: «مرا عهدی است با جانان» به عنوان شعار ویژه برنامه‌های نوروزی انتخاب شده است. او با بیان اینکه برای نخستین بار به طور پیوسته، ۹ ساعت برنامه ویژه تحویل سال پیش‌بینی شده تا تعداد زیادی از زائران و مجاوران از برنامه‌ها

در گفت‌وگوی قدس

با دکتر مرتضی فیروزآبادی تشریح شد

همه چیز درباره بودجه‌ریزی در آستان قدس رضوی

بودجه، همان سند دخل و خرج و یا پیش‌بینی و تخمین درآمدها و منابع و نحوه توزیع آن در یک سازمان، نهاد و مجموعه است. از آنجا که بودجه‌ریزی آستان قدس رضوی برای سال ۱۴۰۰ مراحل پایانی را می‌گذراند، فرصت را مغتنم شمردیم و سراغ معاون طرح و برنامه آستان قدس رضوی رقتیم تا از وی درباره اولویت‌ها و اهمیت بودجه‌ریزی ...

۴

خبر

همزمان با روز گرامیداشت مقام پاسدار صورت گرفت

دیدار تولیت آستان قدس رضوی با پاسداران پیشکسوت دوران دفاع مقدس

تولیت آستان قدس رضوی همزمان با سوم شعبان سالروز میلاد باسعادت حضرت امام حسین(ع) و روز پاسدار با دو تن از پاسداران دوران دفاع مقدس و خانواده پاسدار شهید مدافع حرم دیدار و گفت‌وگو کرد.

به گزارش آستان نیوز، حجت الاسلام والمسلمین احمد مروی شامگاه چهارشنبه ۲۷ اسفندماه همزمان با سالروز ولادت حضرت امام حسین(ع) و روز پاسدار با حضور در منزل پاسداران «سید ابوطالب جعفری» و «سیدهاشم درچه‌ای» با این جانبازان و پیشکسوتان خراسانی دفاع مقدس دیدار و گفت‌وگو کرد.

تولیت آستان قدس رضوی در این دیدارها تاریخ کشور ایران را مزین به ایثار و فداکاری رزمندگان اسلام به ویژه سپاه پاسداران در دوران دفاع مقدس دانست و اظهار کرد: رزمندگان، جانبازان و شهدای دوران دفاع مقدس و مدافع حرم، مصداق عینی ایثار، فداکاری، صبر و مقاومت همچون اصحاب سیدالشهدا(ع) هستند.

وی با بیان اینکه مقام جانبازی و ایثارگری در راه خدا از جایگاه بسیار رفیعی در اسلام برخوردار است، تصریح کرد: ارج نهادن به جانبازان سرافراز به عنوان الگوهای مقاومت وظیفه‌ای بردوش مسئولان و مردم است، رزمندگی در راه اسلام و نائل آمدن به مقام شامخ شهادت و جانبازی مдал افتخاری است که خداوند متعال نصیب بندگان پاک و مخلص خود می‌کند.

حجت الاسلام والمسلمین مروی همچنین با حضور در منزل شهید غلامرضا سمائی از شهدای پاسدار مدافع حرم به مقام بلند این شهید سرافراز ادای احترام کرد و گفت: خانواده شهدا پرچمداران مقاومت، آزادی و استقلال ملت ایران هستند.

وی با تصریح بر این نکته که اخلاص و فوز عظیم شهادت نصیب هر کسی نمی‌شود، اضافه کرد: شهدان از تعلقات مالی، عشق به والدین، همسر و فرزند به خاطر خدا گذشتند که این روحیه‌ها از عنایات و توفیقات الهی است.

تولیت آستان قدس رضوی با تأکید بر اینکه امنیت کشور از برکات رشادت و ایثار شهداست، یادآور شد: امنیت، عزت و استقلال امروز کشور را مدیون و مروهون شهدا هستیم و امیدواریم بتوانیم قدرشناس و پاسدار حقی که بر گردن ما دارند باشیم.

